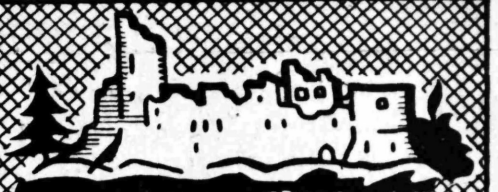

SAMOBORSKE

Br. 5

God. IV.

Samobor, 1. ožujak 1955.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din.,
polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

IZ RADA PARTIJSKIH ORGANIZACIJA

REVOLUCIONARNOST NA SVAKOM MJESTU

Održana I. zajednička konferencija komunista Samobora — Referat
podnio Mirko Štengl — Podizati lik komunista — Izabran novi komitet

27. II. održana je I. zajednička konferencija članova Saveza komunista grada Samobora u svečano dekoriranoj dvorani Narodnog doma.

Prije početka konferencije komunisti su među sobom živo raspravljali. Među prisutnima bili su: sekretar Kotarskog komiteta drug Alojz Valečić, članovi Gradskog i Kotarskog komiteta SK, predstavnik CK SKH-e

Konferenciju je otvorio sekretar Gradskog komiteta Mirko Štengl, te je predložio u radno predsjedništvo: Stanka Vugrinca, Josipa Sertića, Slavicu Levojević, Iliju Halagića, Mirka Štengla, ing. Zlatka Livojevića i Nikolu Zlodija.

Sekretar Mirko Štengl podnio je referat o radu Saveza komunista. Nakon dužeg osvrta na vanjsko političku situaciju i izgradnju zemlje, istaknuo je ulogu komunista: Izgradnja komunista nam je potrebna, da bi se postiglo još veće učestće radnih ljudi u radu vlasti, da bi se postigao još veći elan i samoinicijativa za izgradnju boljeg života. Komunama stvaramo bazu za izgradnju prave socijalističke domovine.

U devetom mjesecu prošle godine spojeni su komiteti SK grada i vanjske općine, u desetom mjesecu odbori SSRN i komiteti Narodne omladine. Početkom ove godine spojili su se i narodni odbori. Grad Samobor u ovom novom obliku vjerojatno će predstavljati buduću komunu.

Samobor je maleni gradić, koji se industrijski u većoj mjeri počeo razvijati tek posljednjih godina. Kao viševjekovni cehovski gradić, on je do nedavna predstavljao grad obrtnika i sitnih vlasnika. Pod tim pečatom još i danas imamo u Samoboru dosta ostataka sitno-buržoaskog malogradanštine. Sve, što nije rođeno u Samoboru i što ne prihvaća te sitno-buržoaskog ideje, osuđeno je da nosi naziv »dotepenac« i »kuferas«. U Samoboru je vjekovima odgajana lokalpatriotska žica. Bolezna samoborština jurila je oko nekih naših centralnih organa vlasti, kako bi Samoboru osigurala neke privilegije na račun područja, kojima je više potrebna pomoć u momentalnoj situaciji nego Samoboru. Međutim, industrijskim razvojem Samobora, doseljivanjem u Samobor radnika iz drugih krajeva, njihovo zaposlivanje u samoborskoj industriji, kao i jednog dijela naše seoske omladine, socijalni sastav i struktura Samobora se mijenja, a s time i ta shvaćanja.

U 1953. god. je naš kotar dobivao dotaciju, pa je bilo potrebno voditi politiku ekonomskog osamostaljenja. Formiran je lokalni investicioni fond jednim dijelom iz sredstava kotara, a drugim dijelom od pomoći republike. Iz investicionog fonda dati su zajmovi »Fotokemici«, »Elektronu«, »Kristalu«, »Samoborki« i »Slobodi«. — Na teritoriju općine izgrađeno je 14 kuća sa 26 stanova. Dovršeno je i pušteno u rad kupalište Crvenog križa, uređena su ostala kupališta, uređeni i zasadeni novi parkovi, izgrađena klaonica, čišćena Gradna i t. d., te su donijete odluke o uključanju zgrada u Stambenu zajednicu, prišlo se izgradnji zgrade za dječji vrtić, pripremi izgradnje gimnazije i Zavoda za socijalno osiguranje. Na teritoriju našega kotara u toku prošle godine zaposleno je 463 ljudi. Sada se radi na elaboratu za poljoprivredu, perspektivnom planu razvoja kotara i urbanističkom planu Samobora.

Gradski odbor sada broji 66 odbornika, a u njemu ima 14 komunista. Ovdje moram spomenuti, da gradski odbor, naročito prijašnji, ne predstavlja stanovništvo i proizvođače. U gradskom odboru nerazmjernan je broj obrtnika i ostalih zanimanja, koji više ne predstavljaju glavnu snagu Samobora. Zato je bilo teškoća u provođenju pojedinih socijalističkih mjera.

O radu komunista u poduzećima, o sindikatu i organima radničkog upravljanja također treba reći nekoliko riječi. Osnovni zadatak organizacija SK-a i sindikata u poduzećima jeste: da i dalje razvijaju i usavršavaju oblike radničkog samoupravljanja. — Kroz taj posao treba da pokrenu ogromnu inicijativu u izgradnji naše zemlje, u stvaranju materijalnih dobara. Kroz društveno upravljanje treba da stvore veću brigu o racionalnom korištenju svih sredstava proizvodnje. Iako smo na tom polju mnogo postigli, a to je, da se ne može više reći, da u našim poduzećima ima još grube volje pojedinaca, nerentabilnog poslovanja — osim izuzetaka. Sve se više stvari rješavaju kolektivno. Kolektivan rad može jedino garantirati ispravne odluke.

Komisija za ideološko politički rad Kotarskog odbora SSRN u zajednici s Kotarskim sindikalnim

vijećem organizirali su ekonomske seminare u Tvornici čarapa, »Kristalu« i »Elektronu«. Isto tako otvorena je za radnike Radnička gimnazija, tako da je počeo radom prvi i treći razred. U Radničkoj gimnaziji mogu radnici poslije svog radnog vremena besplatno pohađati školu i na taj način podizati svoju školsku spremu.

Radnički savjeti po poduzećima sastaju se redovito i na njima se tretiraju problemi, koji su od interesa ne samo za dotična poduzeća nego i za cijelu komunu, ali drugovi iz Narodnog odbora vrlo rijetko ili nikako ne posjećuju te sastanke. Nedolazak predstavnika Narodnog odbora na sastanke Radničkih savjeta tumači se u poduzećima kao nevođenje brige o životu i radu tih ljudi i o problemima tih poduzeća. Na kraju o Radničkim savjetima moglo bi se napomenuti još i to, da bi Radnički savjeti mnogo bolje radili, kada bi imali dulji mandat.

U poduzećima imamo jake sindikalne organizacije po broju članova i možemo reći, da su neke od njih imale i vrlo lijepe rezultate na općem radu. Sindikalne podružnice »Kristala« i »Fotokemike« imale su lijepih uspjeha u organiziranju rada na polaganju stručnih ispita. Sindikalne podružnice imaju donekle organiziran i kulturno prosvjetni rad, a sada skoro sve rade na fiskulturnom polju. One su se borile za pravilno namještanje novih ili protiv nepravilnog otpuštanja starih radnika. Neke su odigrale vrlo lijepu ulogu u nabavljanju zimmice i ogrjeva. Sindikalne podružnice i Kotarsko sindikalno vijeće vrlo su malo posvetili objašnjavanju novih privrednih propisa. Objašnjavanje tih mjera pred-

(Nastavak na 2. strani)

AKADEMIJA U ČAST „8. MARTA“

Za dan 7. III. o. g. uoči »Dana žena« — SSRN grada Samobora organizira svečanu akademiju. Akademija se održava u Narodnom domu u 6 sati poslije podne, a u programu sudjeluje limena glazba, pjevački zbor KUD »Ivan Goran Kovačić«, folklorna grupa Đačkog doma — uz referat i recitacije. Svečane proslave spremaju se i u Bregani, Sv. Nedjelji i Molvicama.

Na predavanju »Kluba naprednih zadrugara« (sekcije žena) u Narodnoj školi Strmec uz diaprojektor

Revolucionarnost na svakom mjestu

(Nastavak sa 1. strane)

stavlja politički rad u poduzećima. Možemo reći, da nam tog političkog rada u većoj mjeri nedostaje. O našem se sindikatu govori, da organizira samo fiskulturne turnire i da se bavi samo nabavom krumpira. U 1955. god. moramo voditi računa, da organizacija Saveza komunista više pomogne radu sindikata.

U omladinskoj organizaciji, koja postoji na teritoriju grada, treba također nešto riješiti. Omladinska organizacija treba da odigra vrlo važnu ulogu u odgoju mladih ljudi, te da od njih stvori svijesne građane socijalističke domovine. Ona treba predstavljati rezervu kadrova za organizaciju Saveza komunista. Ona treba pravilno usmjeriti politički i kulturni odgoj naše omladine. Kroz omladinsku organizaciju trebalo bi voditi računa o zaštiti radničke omladine. Na tom radu organizacija Narodne omladine na terenu naše općine ima lijepih rezultata. Omladinska organizacija organizirala je prošle godine anketu o životu i radu učenika u privredi

Omladinska organizacija na našem teritoriju broji oko 20 aktiva s ukupno 550 članova. Omladina je okupljena u društvu »Partizan«, u KUD-u Samobor i Rude. U kulturno-umjetničkim grupama poduzećima ima 90% omladine. Omladinska organizacija pomaže u radu predvojničke obuke i aktivna je prilikom organiziranja proslava i manifestacija, te na taj način usaduje omladini ljubav za našu socijalističku domovinu. Mora se priznati, da je rad s omladinskom organizacijom bio prepušten jednom manjem broju članova Saveza komunista i omladinaca. U 1955. god. treba pružiti omladinskoj organizaciji više pomoći kako sa strane Gradskog komiteta, tako i sa strane osnovnih organizacija SK, pretresati njihove probleme, pomoći im u njihovom rješavanju.

Savez komunista u našem gradu radi i u ostalim društvenim organizacijama, negdje s više, negdje s manje uspjeha. U toku prošle godine u Samoboru bile su aktivne organizacije: Crveni križ, Narodna tehnika, Društvo »Naša djeca«, Planinarsko društvo, KUD u Samoboru i Rudama, društvo »Partizan«, vatrogasci, a od sportskih društava: Streljačka družina i Nogometni klub. Pored toga postoje još organizacije: Savez boraca i Udruženje rezervnih oficira. — Sva ta društva u toku prošle godine pokazala su lijepu aktivnost zahvaljujući radu njihovih uprava i članova, te članova Saveza komunista u njima. U tom radu naročito su se istakli Planinarsko društvo sa svojim »Tragom V. ofenzive«, KUD u Samoboru sa priredbama i aka-

demijama, KUD u Rudama, Narodna tehnika u radu s modelarima, radio amaterima, automobilistima, a u posljednje vrijeme oživio je i Foto-klub. Društvo »Naša djeca« uspješno je organiziralo proslavu Dana dječje radosti i rad Kazališta lutaka. Vatrogasci su vrlo aktivni ne samo u Samoboru, nego i po selima u izobrazbi svojih članova, ali se tuže, da im se ne pruža dovoljna pomoć materijalnim sredstvima, a isto tako i za propagiranje na upisu novog članstva. Ovdje međutim treba spomenuti, da nam je Savez boraca prilično neaktivan, iako imade problema, koje bi trebao rješavati, kao što je pitanje zaštite djece palih boraca, rješavanje raznih individualnih problema iz rata, pa se pojedini borci tuže, da o njima nitko ne vodi računa. Isto tako i Udruženje rezervnih oficira, koje je svoj rad počelo vrlo lijepo, u posljednje vrijeme ne pokazuje znakove postojanja.

Savez komunista ima na teritoriju gradske općine 323 člana. U toku 1954. isključena su 22 člana. Članovi su okupljeni u 20 organizacija. Osnovne organizacije SK također su izvršile svoje zadatke s uspjehom. Rezultati, koje smo postigli u toku prošle godine na opće društvenom i političkom polju i na polju ostalih društvenih aktivnosti, uglavnom su rezultat zalaganja Saveza komunista.

Nakon referata i odmora nastavljena je diskusija, u kojoj su učestvovali mnogi delegati.

Franjo Kordić govorio je o pitanjima privrednog kriminaliteta i zaposlivanju ljudi, koji dolaze sa održavanja kazne. Poduzeća treba da vode računa, koje ljude na pojedine dužnosti meću. — On je spomenuo slučaj obrtnika Stranića i knjigovode OPZ Sv. Nedjelja, kao i još neke. Govorio je i o saobraćajnim znakovima i osvrnuo se na slab rad u vezi s tim Gradske komunalne ustanove.

Zatim su govorili: Velimir Matijašević, Jurica Telišman, Mira Kovačiček i Ivan Modrić. Marijan Grakalić govorio je o aktivnosti organizacije Narodne omladine. Omladinska organizacija treba da dobije od komunista veću i konkretniju pomoć.

Zatim su diskutirali: Kaja Jakobović, izaslanik CK SKH-e drug Puškin, Antun Šoić, Mirko Stengl, Pero Rešetar, Josip Cvetković, Miško Mikulić, Ivan Barišić i Alojz Valečić. Drug Valečić osvrnuo se na lik komunista. Ne mogu svi komunisti biti jednaki, po svojim osobinama. Potrebno je razvijati svijest ljudi, to je osnovna stvar. U našoj organizaciji ima oportunitizma, koji nije slučajna, on je odraz sredine, ali se mora suzbiti. Komunisti moraju biti revolucionarni.

U novi gradski komitet SK izabran je 21 član i 3 člana revizione komisije. U Gradski komitet

su ušli: Mirko Stengl, Drago Burić, Nikola Zlodi, Valent Horvatić, Stefica Višnić, Kaja Jakobović, Josip Hetler, Velimir Matijašević, Josip Modrić, Drago Zokalj, Vlado Kireta, Đuro Sertić, Josip Geušić, Mira Kovačiček i drugi. — Komisija je predložila zaključke za dalji rad, koji su pročitani i prihvaćeni.

Prije završetka konferencije poslani su pozdravni telegrami drugu Titu i Vladimiru Bakariću An.

Nešto o radu

Dobrovoljnog vatrogasnog društva

Glorificirati rad Vatrogasnog društva u Samoboru bilo bi pretjerano, ako bismo usporedili njegov rad s radom ostalih društava u većim gradovima. Unatoč tome ne može se reći, da naše društvo ne radi i ne daje sve od sebe na obranu imovine građana i općenarodne u slučaju vatre i ostalih elementarnih nepogoda. Svaki će pošten građanin priznati, da su vatrogasci uvijek bili i djelovali na mjestu nesreća i pružali potrebnu pomoć. Kad se sjetimo, da su ti ljudi nastupali dobrovoljno i s vrlo malenim tehničkim sredstvima, onda nam mora biti svima jasno, da je to zbilja dobrovoljno i humanitarno društvo. U takvom društvu nema mjesta koristoljublju pojedinaca.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Samobor djeluje već 64 godine, a da se kroz to vrijeme uvijek pokazalo korisno i potrebno za grad i bližu okolicu. Kad bismo zbrojili sve njihove uspjehe, dobilo bi se vrlo velike svote i sredstva, koja su njihovom intervencijom spašena.

Savremena tehnika i njen napredak traže od vatrogastva i nove metode borbe, nova tehnička sredstva i vatrogasnu opremu, a za to daje potrebnu naobrazbu svom članstvu. Ako se usto sjetimo, da je važna uloga vatrogastva i u slučaju rata, koji nitko ne priželjkuje, ali se za njega ipak treba pripremati, kako nas ne bi zatekao nespreman. I u tom slučaju treba naše društvo da bude ono, koje će ublažiti te ratne strahote i umanjiti njihove posljedice. U savremenom ratu treba se savremeno i suprotstaviti njegovom djelovanju i posljedicama, kako bi se uspješno mogle paralizirati. To je danas i te kako važan zadatak društva u zajednici s organizacijom PAZ-e.

Uočivši sve ovo i poznavajući teške uvjete, pod kojima društvo radi i djeluje, jer nema svog doma niti prostorija, mišljenja sam, da mu ipak treba pružiti potrebno priznanje. Takva priznanja primilo je društvo od današnjih vlasti, kako kotara tako i grada, koje mu je u mnogim problemima priskočilo u pomoć, kako da ih najpovoljnije riješi. Ovim putem se istima najtoplije zahvaljujemo.

Dr. Mil. Stoj. — Beograd:

S A M O B O R

Osvrt na njegov razvitak u prošlosti i sadašnjosti s nekoliko napomena općeg značaja

(Nastavak 8.)

Nekad su u Gornjem kraju stanovali ekonomski mali ljudi, zavisni od svojih feudalnih gospodara, tako da je i njihova hiža bila u skladu sa socijalnim položajem zavisnih; zatim su došli slobodni građani, ali i oni uglavnom ekonomski mali, pa bilo da se radi o zanatlijama, koji su u Samoboru bili jako zastupani, ili o djelomično urbaniziranim seljacima, iz čijih se redova regrutirala radna snaga i podmladak za zanate i trgovinu. Potrebe ovih malih ljudi zadovoljavala je mala kuća, u prvom periodu jednodjelna, u drugom dvodjelna s daljim usavršavanjem iste, dodavanjem »gajnika« i drugih dijelova — do formiranja t. zv. **samoborske kuće općeg tipa**. I same parcele i okućnice ovih kuća nose obilježje toga stanja, sve su te okućnice manjeg opsega i takvog oblika, da nose slobodno obrađene kuće, slobodne u prostoru i bez one zbijenosti, koju nalazimo u nakaznoj formi kapitalističkih gradova zapada. Ovdje ne postoji **stambena zgrada**, čija se izgradnja kasarnskog tipa ili inače gradi bezobzirnošću profitera, zgrtača kapitala, rente i zarade, nego je uveden sistem male kuće za malog čovjeka i samim time na maloj parceli zemljišta. Ta su zemljišta mahom dobivena putem otkupa od veleposjednika, ali su stoga, bez obzira u pogledu komasacije imanja, t. j. težnje da se dobiju pravilniji oblici, ista nepravilnijeg oblika u odnosu na osovinu ulice na dotičnom mjestu, tako da su i same kuće u mnogo slučajeva u neznatnoj mjeri krivo postavljene, pa je to mnoge zavelo u uvjerenju, kao da je to učinjeno radi bolje obrane

od vanjskih zavojevača, kojima se putem tako dobivenih zaklona iz kuća pruža jači otpor. U stvari je tip ovako postavljene kuće **produkt čisto privredno-socijalnih odnosa** — i što je bitno: **ničim te kuće ne narušavaju opću i lijepu sliku Samobora — naprotiv mu daju i s te strane originalnost**. U ovoj glavnoj arteriji Samobora, koja vodi od trga sve gore do Gornjeg kraja, **ne bi smio geometar da uđana velikim maljem**, da stvara — kako se to kaže — **Tabula rasa**, kao da ništa ne postoji, nego bi moglo i trebalo da se uz sasvim neznatne ispravke omogući mjestimično proširenje i prilagođivanje uopće novim potrebama, ali **ne narušavati u Samoboru ono, što mu je tipično, tradicionalno i privlačno za sve**.

Neka ostane Samobor mjesto posebne originalnosti, a **eksperimenti nove vrste neka se prave na drugim, novim prostorima**. Ja bih, u želji da se u još jačoj mjeri učini grad privlačnim, mjestimično i razumnim (skladnim) restauriranjem i dograđivanjem, onaj uži dio oko i ispod samog Starog grada naglasio u njegovom prvobitnom obliku, što bi mu dalo posebne ljepote i draži. Tako na pr. gdje je cestu presijecao **obrambeni zid** u vezi njegovog spoja sa čvrstim zidinama starodrevnog grada Samobora, a čiji se ostaci uz samo brdo i danas djelomično vide, trebalo bi **baš na samoj cesti izradom jednog arka** u vidu svoda ili inače istači, da je dotle dopirao **Stari grad**, u koji se ulazilo i prolazilo kroz ta gradska vrata. Isto tako i u samoj blizini toga starog mjesta i crkve trebalo bi **prосто s malim indikacijama starina** pridonijeti, da markantno odskoče i da

svakom, koji dolazi u ovaj drevni grad, brzo pada u oči, da se nalazi na jednom historijskom i urbanistički važnom mjestu. Da se pogrešno ne razumijemo: Ja nisam za punu primjenu metoda restauriranja svega, ali negdje se ovo samo nameće kao neodložna potreba, pa su to i sami Grci činili na klasičnoj Akropoli, koja nije patrimonijum Grka, nego cijelog kulturnog čovječanstva. — Ne znam, zašto to i mi danas ne bismo učinili tu; tamo, ako je to diktat potrebe, da dođe do svoga jačeg izražaja kulturno-umjetnička vrijednost jedne stvari.

Važno je, da ovdje ne smije da barata laik, niti da odlučuje samo pojedinac. Pojedinac-stručnjak može davati ideje i podstrek, ali za konačno izvođenje djela ove vrste — saradnja kolektiva, sugestije i pomoć s te strane nameću se sami od sebe.

Za Samobor je životno pitanje **obraditi što prije i primjenom što boljih tehničko-konstruktivnih metoda ovu cestu**, tako da se dobije apsolutno čvrsta, postojana i lijepa podloga, ali mislim, da slijedeći savjet nije na odmet: **da geometar ne vrši one korekcije, koje bi upropastile svu originalnost i ljepotu sklada te ceste s njenim starim kućama, niti da inženjer u tome dijelu vrši veće ispravke parcela i okućnica, niti da se pribjegava pravolinijskom sistemu, niti uopće primjenjuju ona shvaćanja urbanizma, koja se suprotstavljaju tradiciji, prirodi i zdravom shvaćanju čovjeka sadašnjice**. — Ovi građani koji žive na toj cesti, nisu krivi, što im razvijeni automobilski saobraćaj zagorčava život u toj mjeri, da su sve kuće toga kraja jadne i prljave, zagađene i uvijek u opasnosti od čitavih oblaka prašine, koja se kovtla više njihovih glava. Zalosna je činjenica, da nitko od građana na toj cesti ne smije ni da pomišlja na otvaranje prozora; a to je dovoljno za temeljitu izmjenju stanja, koje danas tu postoji

(Nastavit će se)

XIII. zajednička sjednica

Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača NOK-a

18. II. održana je XIII. zajednička sjednica Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača NO-a kotara Samobor pod predsjedanjem Stanika Vugrinca, predsjednika NOK-a.

Sjednici su prisustvovali — pored odbornika i rukovodećih službenika — i narodni zastupnici Alojz Valečić, Stjepan Dovečer i Franjo Jambrović.

Prije prelaza na dnevni red analizirani su zaključci XII. zajedničke sjednice obaju vijeća.

S naročitim interesom prisutni su saslušali izvještaj o radu Savjeta za socijalnu politiku i narodno zdravlje za 1954., koji je podnijela Anđela Poljak-Zokalj, predsjednik Savjeta, kao i donošenje

Odluke o propisivanju općinskog poreza na promet NO-a kotara.

Nakon primljenog izvještaja o radu Savjeta izabran je novi Savjet, u koji su ušli: kao predsjednik Mijo Krošelj iz Bregane, a kao članovi Ivan Micek iz Samobora, Stanka Švob iz Sv. Nedjelje, dr. Adalbert Georgijević iz Samobora, Leo Martinek iz Samobora, Franjo Dular iz Bregane, Petar Bošković iz Malog Lipovca, Franjo Lehpamer iz Ruda i Ivan Kozlina iz Dreznika.

Pored primanja izvještaja i izbora novih članova i donošenja navedene Odluke, na istoj sjednici donijete su još odluke i rješenja o raspisivanju dopunskih izbora za jednog odbornika Kotarskog vijeća u IV. izbornoj jedinici u selu Rakitje, o Pravilniku za raspored radnih mjesta i plaćama radnika i službenika Serum zavoda Kalinovica, o davanju suglasnosti na Odluku o dopunskim plaćama službenika NO-a gradske općine Samobor, o nadopuni rješenja za dopunske plaće službenicima »Šumarije« Samobor, »Veterinarske stanice« Samobor, »Doma narodnog zdravlja« Samobor, o davanju garancije ugostiteljskim radnjama za dobivanje kredita, o davanju garancije Poljoprivrednom dobru Kerestinec za dobivanje kredita radi nabavke poljoprivrednih strojeva, o davanju kredita »Samoborskoj tvornici četaka« za nabavku nekih sirovina, o izboru Komisije za službenička pitanja NOK-a, Komisije za razrez poreza, Komisije za rješavanje žalbi protiv prisilne naplate poreza, o izboru članova u Komisiju za probleme formiranja komune kod GNO-a Zagreb, o izboru zamjenika sucu za prekršaje NOK-a, o otvaranju Radničke gimnazije u Samoboru, o zamjenama zemljišta za javne potrebe, o dodjeli gradilišta, o prijenosu ovlasti na narodne odbore općina i skladu s Uredbom o upravljanju stambenim zgradama i o krajnom roku za izdavanje radnih knjižica.

III. sjednica NO-a gradske općine

U četvrtak 24. II. održana je u gradskoj vijećnici III. sjednica NO-a gradske općine. — Donijete su slijedeće Odluke: Odluka o raspodjeli stanova, o uvjetima zaključivanja ugovora, o korištenju stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora i o upotrebi nusprostora, — Odluku o podjeljivanju socijalnih pomoći, — Odluku o osnivanju fonda za zaštitu djece, — Odluku o raspodjeli sredstava stambenog fonda bivše općine Samobor Vanjski, — Izmjenu i dopunu Pravila ustanova NO-a gradske općine. Na prijedlog uključivanja stambenih zgrada u Stambenu zajednicu zaključeno je, da se to pitanje razmotri na Savjetu za komunalne poslove. — Zaključeno je dati zemljište bivšeg Poljoprivrednog poduzeća Poljoprivrednoj zadruzi Samobor na korištenje kroz 10 godina.

Prodaja stambenih zgrada iz općenarodne imovine da se ne vrši, već jedino tamo gdje je u pitanju, kao u Rudama, djelomično vlasništvo općenarodne imovine. Isto tako dane su u korištenje zgrade bivšeg »Uniona« za potrebe proširenja tvornice »Elektron«. — ih

Pojačana aktivnost Crvenoga križa

Kotarski odbor Crvenog križa Samobor održao je 20. II. svoju godišnju skupštinu, kojoj je prisustvovalo 53 delegata, predsjednik NOK-a drug Vugrinac i od strane Glavnog odbora drugarica Bosnić iz Zagreba.

O razvoju Crvenog križa podnio je izvještaj dr. Georgijević, a izvještaj o radu u 1954. godini drug Halagić.

Drug Halagić iznio je o međunarodnoj političkoj situaciji, o čvrstom političkom položaju naše zemlje u svijetu i uspješnom putu druga Tita u prijateljske zemlje Indiju i Burmu. Dalje je ista-

GODIŠNJA SKUPŠTINA CRVENOG KRIŽA

20. II. Gradski odbor Crvenog križa održao je svoju glavnu godišnju skupštinu, koja je bila nastavak prekinute skupštine od 13. pr. mjeseca. Iz tajničkog izvještaja vidi se rad Crvenog križa u 1954. Tom je prilikom ustanovljeno, da mnoge stvari ne valjaju. — Tako primjerice ne valjaju boileri. Zbog toga su u upotrebi samo 4 tuša umjesto 10, pa je na taj način po instalateru počinjena društvu velika šteta. Dalje je ustanovljeno, da ni do danas nije izvršena primopredaja radova, iako su radovi u cijelosti isplaćeni, pa je zaključeno, da se obrazuje stručna komisija za pregled instalacija, nakon čega će stvar predati sudu. Nadalje je utvrđeno, da je data akontacija Zvonku Tonšetiću za izvođenje elektroinstalacija u iznosu od 20.000 dinara, i već je prošlo više od godinu dana, kako novac ne vraća, dok je instalacija izvedena po drugom majstoru. Taj slučaj povjeren je dru. Stjepanu Oreškoviću, kako bi se sudskim putem vratio novac.

Društvo — obzirom na svoju plemenitu zadaću — imade premalen broj članova, a i pitanje ubiranja članarine je dosta bolno, koje ozbiljno koči pravilno odvijanje postavljenih zadataka. Govorilo se i o organizaciji davalaca krvi. Ustanovljeno je, da je ta plemenita akcija premalo popularizirana, pa je do sada dalo svoju krv oko 150 osoba i to najviše drugovi iz »Kristala«, »Slobode« i Doma narodnog zdravlja.

Buduć, da prihodi kupališta ne pokrivaju rashode dobrim dijelom zbog naprijed spomenute loše izvedbe instalacija, to se pred novo izabranu upravu postavljaju dosta teški i složeni zadaci. — U prošloj godini odbor je primio pomoć u vidu dotacije od NOG-a i NOK-a, pa će vjerojatno to uslijediti i ove godine, da se omogućiti održanje te važne i potrebne ustanove, kao što je javno kupalište. MaBo

knuo uspješnu borbu, koju vodi i Crveni Križ za zблиženje naroda u svijetu, te mjesto i značaj takve organizacije u FNRJ i u našem kotaru.

Poblize je izvijestio o sastancima plenuma i izvršnog odbora, zatim o zdravstvenoj djelatnosti (zdravstveni tečajevi za seosku žensku omladinu, zdravstvena predavanja, nabavka materijala za prvu pomoć, higijenske akcije na terenu), o akciji za dobrovoljno davanje krvi, o radu Podmlatka, o primljenim i razdijeljenim pomoćima (novac, odjevni predmeti, paketi hrane), o radu općinskih odbora Crvenoga križa i o borbi protiv alkoholizma.

U diskusiji je — pored ostaloga — istaknuto, da se što više ljudi učlanjuje u Crveni križ, da se redovito sakuplja članarina i dobrovoljni doprinosi, da se više u akcijama koriste svršene tečajke zdravstvenih tečajeva i ostalo članstvo.

Drug Stanko Vugrinac istaknuo je zdravstvene i socijalne akcije ove organizacije, koje su u prošloj godini pojačane i uspjele, pa je izrazio svoje priznanje kao predsjednik NOK-a.

Drugarica Bosnić govorila je o važnosti komisija za svaki sektor rada, podvukla važnost sudjelovanja prosvjetnih radnika, zatim potrebu slanja zahvalnica za primljene pomoći i o koristi tečajeva za seosku žensku omladinu.

U plenum je izabrano 25 drugova — drugarica, u izvršni odbor 11, a u nadzorni odbor 3.

Održana je i sjednica novog odbora, pa je za

PIŠU NAM IZ SELA

Odbor za elektrifikaciju sela: Lipovec, Gregurić-breg, Slani Dol i Draganje selo zahvaljuje kolektivu »Samoborke« na dodijeljenoj pomoći u iznosu od 70.000 dinara.

Taj lijepi prilog pridonijet će, da se davna želja zamijeniti luč električnim svijetlom, što skorije ostvari. Apeliramo i na ostale kolektive, da se ugledaju u gornji primjer i pomognu nas u našem nastojanju.

MIJENJAM KRASNU SOBU s posebnim ulazom u vili kod groblja za sličnu u centru grada ili za manji jednosobni stan (može i dvosobni). Upitati iz usluge u Stambenoj upravi, Langova ulica 31.

PRODAJE SE 9 ČESTICA, svaka od 1/2 jutra prvoklasne oranice. Upitati Anđelko Fak, Sveta Helena kbr. 2.

predsjednika ponovo izabran dr. Georgijević, za potpredsjednika dr. Ivo Veronek, za tajnika Ilija Halagić, a za blagajnika Mariča Strugar.

Prošle je godine Kotarski odbor Crvenog križa pojačao svoj rad i uspješno izvršio zadatke, pa će tako nastaviti i u 1955. godini.

Vijesti

BILTEN JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE za znanost i umjetnost (broj 5—6. za 1954) donosi na stranici 38—39 članak Ivica Sudnika »Gradski muzej u Samoboru«. Članak je ilustriran s 3 tempera Samoborca pok. Josipa Kompare-a iz 1880. i to: »Izborne slobode«, »Zajmođavci i zamoprimeci« i »Hrvatski političari«, koje na vrlo duhovit način prikazuju tadašnje društveno uređenje. — Bilten uređuje Jerolim Miše.

SJEDNICA GRADSKOG KOMITETA NOHE održana je 6. II., na njoj je pretresano održavanje »Omladinskih igranki« u Narodnom domu, pa je zaključeno, da se ples održava od 15—20 sati u nedjelju. Određena je minimalna ulaznica od 30 Din po osobi za pokrivanje troškova. Govoreno je i o redu, da ne dođe do gužve. — Slijedeći sastanak održat će se u zajednici s predstavnicima sindikata i sportskih organizacija pa će se pretesti sportska i fiskulturna djelatnost omladinske organizacije.

»**FOTO-KLUB« UREDIO TAMNU KOMORU.** — Foto-amateri uredili su svoj laboratorij u kabinetu IVO u Perkovevoj ulici, koji je moderno i ukusno opremljen. Radi se o osnivanju vlastitog ateljea foto-amatera, u čijem bi sastavu bila radnja i reklamni servis. — Klub je dobio za uređenje laboratorija pomoć od 10.000 Din od NOGO-e i od Saveza foto i kino-amatera u iznosu od Din 10.000.

NEDAVNO OSNOVANA KNJIŽEVNA SEKCIJA raspravljala je i o književnom časopisu, koji bi izlazio 3—4 puta godišnje. — Kada se prikupi i pregleda — ocijeni materijal za takav časopis, pomoć bi dao i Savjet za prosvjetu i kulturu NOK-a Samobor, kako je zaključeno na posljednjoj sjednici. U pripremni odbor za izdavanje časopisa ušli su Marijan Grakalić, Miroslav Karabaić i Đuro Bregeš. Raspravljalo se i o izdavanju zbirke pjesama Bogumila Tonija i Marka Vukasovića.

SAMOBORU JE POTREBAN TURISTIČKI URED. Pred dvije godine Samobor je proglašen turističkim mjestom. Osnovano je i Turističko društvo. Nastoji se izdati »Samobor-turistički vodič«. Mnoga mjesta, s manjim uvjetima za razvoj turizma, osnovala su turističke urede, a Samobor još nije. To je propust, jer bi Samobor boljom propagandom i organizacijom turizma uznapredovao; bili bi i veći prihodi. Mislimo, da NOGO-e povede brigu o razvitku turizma.

IZRAĐENE SU KARTE ZA »SAMOBOR-TURISTIČKI VODIČ«, t. j. velika planinarska karta Samoborskog gorja, koja će se odštampati u veličini 40x31 cm, zatim plan Samobora s oznakom najvažnijih kulturnih i historijskih spomenika, te sadašnjih ustanova i privrednih organizacija.

FORMIRAJU SE NOVE OMLADINSKE ORGANIZACIJE. 13. I. o. g. održan je plenarni sastanak Kotarskog komiteta Narodne omladine Samobor, na kojem je izabran sekretarijat od 5 članova. U sekretarijat su ušli Franjo Horvat, Ilija Halagić, Đuro Sertić, Marijan Grakalić i Đurđa Domin. Za predsjednika izabran je Franjo Horvat, a za sekretara Ilija Halagić. Također je formiran odbor za proslavu 10-godišnjice oslobođenja naše zemlje.

Komiteo je raspravljao i o proširenju omladinske organizacije, pa je odlučeno, da se formiraju omladinske organizacije u selima i u nekim poduzećima i ustanovama.

IZLAZI »LAN« BOGUMILA TONIJA. Književna sekcija odlučila je na svom posljednjem sastanku da izda u svojoj nakladi zbirku pjesama za djecu »Lan«. Dosada ova zbirka još nije objavljena, a sastoji se iz ciklusa pjesama o »Lanu«. Za urednika ovog izdanja imenovan je Đuro Bregeš. Tiraž »Lana« iznosit će 3.000 primjeraka, a izdat će se u čast 4-godišnjice smrti Bogumila Tonija i 10-godišnjice Oslobođenja naše zemlje.

ŠAHOVSKI SUSRET »JANKO MIŠIĆ« — AUTOŠKOLA. U prvom ovogodišnjem susretu našeg Šahovskog društva s učenicima Automehaničke škole rezultat je 5 1/2 : 2 1/2. Revanš susret završio je potpunom pobjedom 8:0. Za Šahovsko društvo igrali su Marijan Sabljak, Stanislav Trpin, Mijo Moguljić, Milan Burek i drugi.

Samoborski razgovori

POSTAVIMO STVARI KAKO TREBA

U svom odgovoru Z. T. ne drži se jednog principijelnog stava i griješke ustanove Narodni dom prebacuje na nekog trećeg, koji uopće ne postoji. Pitam građane: Tko je kriv za pušenje za vrijeme kino predstava? Gledajmo stvari kakve jesu, a ne onakve, kakve komu odgovaraju.

Marijan Grakalić

K R I M I N A L

UBOJSTVO U HRASTINI

U subotu 19. veljače na večer potukli su se mladići u zadržnoj gostionici u Hrastini. Tučnjava se nastavila pred gostionicom, pa je tom prilikom 22 godišnji Josip Lastovčić iz Vrbovca udaren batinom po glavi, da je drugi dan u jutro od ozljede umro. Protiv dvojice, koji su sudjelovali u tučnjavi, vodi se postupak, kako bi se utvrdilo, tko je od njih ubojica.

Česta je pojava, da pijanstvo prouzrokuje tučnjavu, iz koje ljudi izlaze krvavih glava, pa i smrtni slučajevi kao ovaj nisu rijetki. Alkoholizam, to društveno zlo, nije tako jednostavno iskorijeniti. Međutim, trebalo bi poduzeti oštre mjere protiv kenobara, za koje se ustanovi, da iz profilerskih razloga daju alkohol onima, koji su ga već odviše popili.

K N J I Ž E V N I R A Z G O V O R I

Piše: Marijan Grakalić

Suton je vladao ovom krajinom. Na okolnim bregovima padale su u mrak vijugave staze i šume pune zelenila, života i pokreta. U kotlini pod nama svjetlucao se Samobor, obasjan stotinama svjetiljaka, a tamo daleko na horizontu bliještila su svijetla Zagreba. Razgovarao sam s prijateljem šetajući stazama Anin-đoša prema staroj Samoborskoj gradini, koja je umorno zijevala u visine. Gomila kamenja je nijemi svjedok burnog, prohujalog vremena. Kako brzo prolazi vrijeme! Minulo je sedam stolina godina, otkako je češki kralj Pšemisl Otokar II. dao podići tu utvrdu.

A književnici, slikari, kipari, glazbenici, poetičari, prošle i današnji našli su u Samoboru i opao kutak za svoja stvaranja, dogovore i ideje. Rijetki su hrvatski mislioci, koji nisu zapisani u samoborskim analima. I u sutonskom razgovoru s prijateljem prisjećamo se njih i njihovih djela, razumljivog i bogatog književnog stvaranja vezanog za ovaj gradić s mnogo ljepota.

Minulo je jedno stoljeće, otkada su Samobor i Samoborka Julijana Cantily (Ljubica) inspirirali »Ibra iz Štajerske«, pjesnika Stanka Vraza, da na njegovim motivima i u svojoj velikoj ljubavi prema Ljubici dobije impuls za stvaranje velikog djela jugoslavenske književnosti — »Djulabijak«.

I prije i poslije Vraza u Samoboru su našli ideja za svoja književna stvaranja Ljudevit Gaj, Petar Preradović, Ivan Trnski, Matija Petar Katanić dao je najbolju hrvatsku pjesmu XVIII. stoljeća, ushićen ljepotom ovog kraja. Mirko Bogović, Ivan Mažuranić, August Senoa, Hugo Badalić, Ivan Zahar, Ivan Dežman, Franjo Marković, Božidar Kukuljević-Sakcinski, Đuro Arnold, Milan Grolvić, Dragutin Jambrešćak, Vladislav Vežić, Tugomir Alaupović, Božo Lovrić, Dragutin Domjanić, Antun Gustav Matoš, Vladimir Nazor i bezbrojni drugi.

Danas Samobor posjećuju brojni književnici: Miroslav Krleža, Gustav Krklec, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanić i tko bi ih sve nabrojio. A ranogo više od njihovih imena govore njihova djela, u kojima Samobor ima svoje odabrano mjesto.

Ne samo oni! Samobor je dao također i Samoborcima poticaj za književna stvaranja. Oni nisu mogli ostati skrštenog pera, počeli su raditi na razvoju samoborske književnosti, a velikim brojem onih lokalnih specifičnosti. — Zna se, da je već od 1750.—1761. god. Samoborac-redovnik Hilarion Gasparotti štampao u Beču i Grazu 4 knjige pod naslovom »Cvet Svetak«. Ovo je najveće djelo napisano na kajkavskom narječju, a ima 4.000 stranica u 4 knjige. Gasparotti je završio osnovnu školu u Samoboru. Umro je u Lepoglavi 6. ožujka 1762. g. U XVIII. stoljeću radio je na književnom polju i Samoborac Juraj Dijanić.

Iz doba francuske okupacije Samobora interesantna je ličnost Josipa Terputca, ogorčenog protivnika Francuza i darovitog pjesnika. On je spjevao i poznatu kajkavsku pjesmu »Kume moj dra-

Godišnja skupština vatrogasnog društva Samobor

22. siječnja održana je 64. redovna godišnja skupština Vatrogasnog društva Samobor. Na skupštini je pretresan rad društva u protekloj godini i uočeni su uspjesi, kao i neuspjesi društva. Skupština je donijela važne zaključke za daljni rad društva, kao i potrebu kulturno-političkog uzdizanja pojedinih članova društva. Odlučeno je, da se

rad društva što više poboljša, kako bi se članstvo što bolje upoznalo sa savremenom tehnikom borbe protiv požara i ostalih elementarnih nepogoda, kako to današnja tehnika traži, ako želi postići što veće uspjehe.

U novo rukovodstvo društva ušli su i neki novi članovi. Za predsjednika ponovo je izabran drug Branko Šimunić, za novog tajnika drug Vilko Orlić, a za blagajnika Stanko Kompore. Za novog komandira izabran je Stanko Herceg, za zamjenika Vlado Domin, a za adutanta Franjo Urbas.

Uzdizanje naših sela

FOKUSNA ISHRANA KRAVA MUZARA

Tokom mjeseca veljače održana su predavanja u vezi unapređenja poljoprivrede u Galgovu, Podvrhu, o gnojenju livada umjetnim gnojem. U Strmcu je održao predavanje Dragutin Ivanec »O pravilnoj ishrani stoke, a naročito krava muzara«. Tamo je u svrhu primjera izabrano 10 grla visoko bređih krava, kod kojih će se provesti pokusna ishrana. Za tu akciju dobit će vlasnici tih grla besplatno krmnu smjesu, koju daje Zadržno stočarski savez iz Zagreba.

PREDAVANJE U PODVRHU

U prisutnosti 30 poljoprivrednika iz Podvrha održao je 21. veljače predavanje kotarski veterinar Viktor Dostal »Suzbijanje kuge kod peradi«, kotarski agronom Dragutin Ivanec »Pravilna ishrana stoke«. — Prisutni su s interesom pratili tok predavanja. — ik

Gradani nam pišu ...

ČIJA JE ŽUMBERAČKA ULICA ?

Za neupućene možda je i malo čudno gornje pitanje, no za stanovnike te ulice pitanje nije ni najmanje čudno i potrebno ga je bilo javno postaviti. Naime, otkako se i tom ulicom stao odvijati ovek promet, ta je ulica na mjestima postala teško prohodna za pješake. Puna je blata i vode, a do sada je (barem pretežni njen dio) nitko nije dao navesti šljunkom i pijeskom.

Ljudi iz naše Komunalne ustanove često prolaze tom ulicom i za čudo to ne opažaju, odnosno da tom dijelu ulice ne posvećuju punu pažnju. Površina zemljišta, koje je sada javna ulica, pripada još uvijek u pretežnom djelu kao privat. vlasništvo. S obzirom na to, što su tom ulicom počeli prometati i kamioni, ulica se veoma oštećuje, što više pucaju i vodovodne cijevi. Sada se postavlja ozbiljno pitanje: ili će dio ulice popravljati i držati u redu privatnici, koji tamo imaju svoje zgrade (i u tom slučaju imali bi pravo označiti, da se radi o privatnom putu, koji nije za javnu i opću uporabu), ili će i taj dio ulice držati u redu Komunalna ustanova, jer je stvarno to ulica, koja služi općem i javnom interesu. — ic.

GATANJE IZ TALOGA KAVE NEGATIVNA POJAVA

Gatanje iz taloga kave, karata i graha uvrijedilo se u posljednje vrijeme u većem opsegu i onim rafiniranim pojedincima omogućilo, da iz toga stvore zanimanje, koje dosta dobro nosi, a na račun lakovjernih i zaškljupljenih ljudi. — Interesantna je pojava, da se gatarama obraćaju i intelektualke, dok se samim gatanjem bave potpuno neškolvane osobe, većinom žene, ali zato mudre i prefrigane, koje znadu pogoditi u onu najtanju notu, pa se čak razumiju i u »copriju« (pravljenje napitaka, koji se stavljaju mužu ili ženi u kavu, pa sjeckanje dlaka, koje se meću u varivo i t. d.) kao sigurno sredstvo, da se vrati »odbjegli« muž ili žena.

Na tu se pojavu možda ne bi trebalo ni osvrtači, kad ona u svojoj krajnoj liniji ne bi imala u mnogo slučajeva teške posljedice. Zbog takvog »proricanja« došlo je u više slučajeva do teških sukoba supruga, do tučnjava, rastava braka i trovanja »coprijama«. — Tim ženama-nesretnicama, koje traže spas kod gatara, treba pomoći. One kao opsjednute traže olakšanje u talogu kave, a te vještičice-gatare tu nastranost vješto iskorištavaju.

Gatare iz samog mjesta vrlo su dobro obaviještene o mnogim obiteljima poznavajući njihove dobre i loše strane. Kad im dođe takav »pacijent« i čuje sve o sebi i svojim, ostaje zapanjen »vidovitošću« gatara. — Tu pojavu treba javno žigosati i stati na kraj tim gatarama. — MaBo

JEDAN POSTUPAK KOME NEMA PRIMJERA

Pozvana sam, pod prijatnom predvedenja u ured Stambene zajednice. Upravo sam bila pozvana dva puta, ali se iz izvjesnih opravdanih razloga nisam odazvala prvom pozivu. — U uredu je sjedio šef s kapom na glavi i cigaretom u ustima i dvije stranke u žučnoj međusobnoj raspravi. Po mom dolasku tražila sam, da mi se kaže zbog čega sam pozvana. — Teško je to opisati, kakvim sam tonom napadnuta; samo znam, kad sam reagirala na prostotu, da mi je nekoliko puta rečeno: »Marš van«.

Ja od njega lično ni ne očekujem neku finoc, ali kad je u pitanju službenik, koji na svom službenom položaju nastupa u ime Narodnih vlasti, tada je to sasna druga stvar, i u tim situacijama se ne može niti smije izaći iz okvira pristojnog ponašanja. — Znam, da nisam ni prva ni zadnja stranka, kojoj se to dogodilo od istog službenika, pa mislim, da bi trebalo naći načina, da se to stanje jednom dokrajči. — Mira P.

gi, daj se napi, ali je ironija sudbine htjela, da se ta pjesma velikog protivnika Francuza pjeva na napjev stare francuske šansone (Philib et sa mere). Svoje ogorčenje protiv Francuza izrazio je u pjesmi »Plač nad kurijom Mirnovec« na latinskom jeziku, ali sa hrvatskim imenima i uzvikom. Inače se Terputec bavio uspješno pravom i bio je poznati pravnik.

U Samoboru je rođen i pohađao osnovnu školu poznati pedagoški pisac Skender Fabković, pa pravnik i pjesnik Aleksa Sulyok, koji je u »Vijencu« štampao jednu od najboljih balada hrvatske književnosti »Ban Leget«. Kasnije je Ivan Dežman po ovoj baladi napisao libreto za istoimenu operu Ivana Zajca. Također je rođeni Samoborac Josip Milaković, urednik prvih samoborskih novina. Nedavno preminuli Milan Lang autor je poznatog djela »Samobor, narodni život i običaji«, koje je izdala Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Među Samoborce ubraja se i Branimir Livadić, unuk poznatog ilirskog kompozitora Ferde Livadića-Samoborskog, koji je uspješno radio pola stoljeća na hrvatskoj književnoj areni, gdje je svojim djelima postigao zavidan renome. Među najplodnije samoborske pisce ubraja se Bogomil Toni, dugogodišnji kulturni i prosvjetni radnik Samobora, te istaknuti omladinski i dječji pjesnik.

Pojavom Samoborca Frana Hrčića hrvatska drama dobiva početkom ovog stoljeća jedno novo ime. Hrčić je bio tajnik Hrvatskog narodnog kazališta, a napisao je nekoliko uspješnih drama, od kojih su još neke u rukopisu. Napisao je niz prikaza iz književnosti, povijesti, umjetnosti, kazališta, etnologije i politike objavivši ih u raznim časopisima i listovima.

U Samoboru živi i radi književnica Eva Vajler-Tićak poznata po svojoj knjizi »Suputnici« i reportažama i pričama za djecu, koje se izvode preko radio-stanice Zagreb. — Samoborski književni radnik i lirski pjesnik dr. Stjepan Orešković bio je saradnik »Savremenika« i drugih listova, a izdao je zbirku pjesama »Kajkavski filigrani«, te u zajednici s pokojnom majkom »Bojne strofe«. Istaknuti je povjesničar i sada je kustos Gradskog muzeja. Po svom književnom i publicističkom radu u Samoboru ističu se Dragutin Radmilović, Ivica Sudnik, Nikola Bošniak, Stjepan Vlahović, a od mladih Stanislav Trpčić i Marijan Grakalić. Za vrijeme rata poginuo je daroviti pjesnik Samobora Marko Vukasović, a mnogi su se preselili i u Zagreb (kao Milan Katić i Vladimir Presečki).

Nismo ih sve nabrojili, dugačka je lista onih, koji su bili pobuđeni stvarati ljepotom Samoborske krajine. Javljaju se mladi, i nova imena ulaze u anale Samobora. Prijatelj, s kojim sam šetao i razgovarao, zamoli me da krenemo prema gradu. Spušteni smo se strmim anindolskim putem i gledali u noćnoj rasvjeti nova naselja Samobora gledali obasjane tvorničke hale i kako se mračnom ravnicom belasaju ivice automobilske ceste, novi motivi za samoborsku književnost.

PROSVJETA I KULTURA

NARODNO SVEUČILIŠTE

Za mjesec ožujak utanačena su 4 predavanja, t. j. svakog utorka, osim utorka 15. III., koga dana igra film »Zameo ih vjetar«. — Predavanja će se redati kako slijedi:

1. III. dr. Dragan Zbožinek: »Počeci kulture, razvoj braka i problem potomstva kod primitivnih naroda«;

8. III. dr. Krsto Pasinović: »Kriminalitet u privredi«;

22. III. dr. Vladimir Filipović: »Što je kazališna umjetnost«;

29. III. Hrvoje Macanović, radio reporter »Radio Zagreb«: »Aktuelna sportska pitanja — nogomet — laka atletika«.

U ovoj je godini posjet i interes građana za Narodno sveučilište sve veći, pa se s pravom očekuje, da će i ova najavljenja predavanja biti dobro posjećena obzirom na aktuelnost tema i na kvalitetu samih predavača, od kojih su dr. Zbožinek i dr. Filipović već poznati Samoborcima.

Uprava

22. II. održao je neobično interesantno predavanje sveuč. prof. dr. Vladimir Filipović o problemu čovjeka u atomsko doba. U ovoj temi predavač je razradio pitanje s čisto filozofske i kulturne strane postavivši kao problem u jeku gigantskog napretka tehnike: »Kako osloboditi čovjeka radnika od psihičkog zarobljavanja po stroju«, koje se događa u velikim industrijskim centrima, gdje se proizvodnja vrši po vrpca sistemu.

U nekim zemljama u tom pravcu smanjeno je radno vrijeme od 8 na 7 sati, a tendencija je za još veće smanjenje radnog vremena na takvim poslovima, čime bi se radnik što više oslobodio negativnog utjecaja stroja na čovjeka. U mnogim većim industrijama postoje stručnjaci, kojima je stavljeno u zadatak ispitivanje učinka stroja na radnog čovjeka te iznalaženje načina za poboljšanje uslova rada. Imade slučajeva, rekao je predavač, da radnik na takvim poslovima i poslije završenog 8-satnog radnog vremena vrši kretnje rukama, kao da i dalje radi, što je siguran dokaz, da stroj koliko fizički olakšava posao toliko s druge strane psihički zarobljava.

Pored pitanja samog čovjeka radnika imade još jedna negativna strana tehničke proizvodnje, što ona na račun kvalitete proizvodi tipizirani kvantitet, što opet zbog svoje jednoličnosti imade loš učinak na šire slojeve ljudskog društva. Sva tehnička dostignuća usmjerena su u pravcu poboljšanja životnih uslova čovjeka. Nema namjere vratiti se natrag, ali tu je potrebna razumna ekonomska politika, koja će znati iskoristiti napredak tehnike, a da to ne bude na štetu, već na korist ljudskog društva.

Industrija je kod nas već usmjerena u tome pravcu i nema nikakve sumnje, da će stroj u socijalizmu služiti svrsi, koja mu je namijenjena, t. j. poboljšati životni standard radnog čovjeka.

MaBo

USPJELO GOSTOVANJE

DRŽAVNOG ZBORA »LADO« U SAMOBORU

18. II. gostovao je državni zbor narodnih plesova i pjesama »Lado« u Samoboru nakon uspješne turneje po inozemstvu, gdje je taj zbor odnio prvu nagradu ispred 26 nacija na festivalu u Londonu.

Ta izvedba bila je prikaz jednog malog dijela bogatstva naših naroda u plesu, pjesmi i narodnoj nošnji, koja se odlikuje izvanrednom kompozicijom boja i tonova i svaka od njih predstavlja umjetničko djelo. Naročito su bile lijepe nošnje iz Slavonije, koje svojim raskošem boja i čipkica djeluju na gledaoca kao divna pjesma i neosporan su dokaz o velikoj stvaralačkoj moći naših naroda. Lijepe su nošnje i iz ostalih krajeva naše domovine, ali su nešto skromnije u bojama. O samim plesovima može se reći, da su fantastični, i njihovo izvođenje traži maksimum napora, pogotovo u šopskim igrama, koje traže brzinu i temperament.

Taj ansambl dokazao je u Samoboru, da su zbilja majstori i da su s pravom odnijeli pobjedu na festivalu u Londonu, a Samoborci su izražavali iz zahvalnosti za taj veliki kulturni užitek nagradili frenetičnim pljeskom. — Zborom je rukovodio prof. Zvonimir Ljevaković i tehničko rukovodstvo Stipe Gurdulić.

To gostovanje i ta nadasve lijepa izvedba ostat će u trajnoj uspomeni svih, koji su imali prilike, da je vide i čuju.

MaBo

15. II. održao je predavanje Tomislav Marković, ravnatelj Centralnog ureda za kriminalistička ispitivanja, pod naslovom: »Nauka u borbi protiv zločina«. Predavač je upoznao prisutne, u koliko se mjeri koristi nauka u otkrivanju zločina počevši od daktiloskopije, fotografije, mikroskopije, kemije i drugih tehničkih pomagala, pomoću kojih je moguće otkriti identitet počinioca i u onim slučajevima gdje na oko izgleda, da nema nikakvih tragova. Zahvaljujući naučnim i tehničkim dostignućima, naročito u novije doba, otkrivena je većina počinitelja zločina, što u protivnom slučaju ne bi bilo moguće obzirom na opreznost zločinca u pravcu ostavljanja tragova.

Predavanje je popraćeno projekcijama, pa je publika imala prilike, da se i zorno upozna s tehnikom i njenom primjenom u otkrivanju počinitelja zločina. Predavanju su prisustvovala 292 osobe, pa je predavač izrazio svoje zadovoljstvo zbog broja i pažnje prisutne publike istaknuvši, da ni u većim gradovima od Samobora ne nalazi toliki broj i tako pažljivu publiku. Ta primjedba predavača, koju je on upisao u knjigu Narodnog doma, služi svakako na čast Samoborcima.

MaBo

Upozorenje
vlasnicima zemljišta

Skreće se pažnja svim vlasnicima kao i organima upravljanja zemljištem, da su prema propisima Uredbe o katastru zemljišta (»Sl. list FNRJ« br. 43-1953., str. 525) dužni prijaviti sve nastale promjene na zemljištu, osobito u pogledu načina obrade (kulture zemljišta).

Prjave o nastalim promjenama treba podnijeti direktno ovom Uredu, ili putem narodnog odbora općine.

Prijava treba da sadrži sve potrebne katastarske podatke o dotičnom zemljištu (broj parcele, naziv katastarske općine, dosadašnju i novu kulturu, površinu, kao i osobne podatke dotičnog posjednika).

Prijave se imaju podnijeti najkasnije do 30. travnja 1955.

Prijave su oslobođene od naplate taksa.

U koliko se poslije ovoga roka uviđajem na licu mjesta ustanovi drukčija kultura od one, koja je upisana u katastarskom operatu, kaznit će se za prekršaj posjednik ili odgovorni službenik svake osobe novčanom kaznom od 10.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Iz Ureda za katastar NOK-a Samobor

Samoborci u šali, priči i anegdotama

»OTIŠAO« U ZAGREB — BEZ NOGU

Na jednoj našoj obližnjoj župi dulje vremena župnikovao je starina M. Nije se baš isticao osobitom gostoljubivošću, o čemu se nadaleko pričalo, jer su bili rijetki oni, koji su se mogli pohvaliti, da su se kod prečasnog gostili. I gazdarica je pokupila navike svoga plebanuša, pa je i sama znala pridošlicama govoriti: da gospodina ni

Poziv građanstvu

Na prvoj sjednici novog Upravnog odbora donijeta je odluka o uclanivanju građanstva u redove podupirajućih članova društva. Ovim se putem obraćamo građanstvu, da pomogne tu našu akciju što većim upisom u redove podupirajućih članova, kako bi svojim malim udjelom u obliku članarine, a bez aktivnog sudjelovanja, u našim redovima pomoglo naš rad i tako omogućilo veću spremu i veće uspjehe društva, koji su vezani za materijalna i financijska sredstva društva. Kako društvo ne raspolaže sa svim tim potrebnim sredstvima, to će nam svaki pa i najmanji doprinos mnogo pomoći. Pomažući naše društvo pomažete sebi i zajednici.

U vezi toga obavještavamo građanstvo, da će vas tokom ovih dana posjetiti naši članovi, koji će vršiti upis podupirajućih članova, pa apeliramo na vaše razumijevanje i svijest, da nas u tom pomognete i uclanite se u naše redove podupirajućih članova DVD »Samobor«.

Tajnik

VOKALNI KONCERT

U Narodnom domu održat će 6. III. vokalni koncert Radničko kulturno umjetničko društvo »1. maj« iz Kustošije, a naši će pjevači dati uzvratno gostovanje u Kustošiji. — Moli se građanstvo, da tome koncertu prisustvuje u što većem broju.

M. B.

FILMOVI ZA MJESEC OŽUJAK

Za mjesec ožujak ugovoreni su najbolji filmovi od onih, koji su ponudeni u ovom kvartalu, pa će se isti prikazivati u kinu »Narodnog doma« ovim redom:

2. i 3. austrijski film »JA I MOJA ŽENA«

5. do 7. američki film »OLUJNI ZALJEV« (kolor)

9. i 10. francuski film »SUDBINA JEDNE LJUBAVI«

12. do 17. američki film »ZAMEO IH VJETAR« (kolor)

19. do 21. američki film »ŽAN VALŽAN«

23. i 24. američki film »VENEČIANSKI LOPOV«

26. do 28. argentinski film »MUTNE VODE TEKU«

30. i 31. engleski film »OTMIČARI«.

Za film »Zameo ih vjetar« daje se slijedeće obavještenje:

Zbog duljine filma predstava traje 4 sata, to će se isti prikazivati svakog dana osim nedjelje od 18 sati samo po jedna predstava, dok će se u nedjelju davati dvije predstave i to prva u 15 i druga u 19 sati. — Pretprodaja karata vršit će se od 1. do 12. III. svakog dana na kino blagajni od 11 do 12 i od 16 do 17 sati. — Mole se građani, da karte nabave na vrijeme, kako bi se izbjegli nepotrebni repovi pred blagajnom.

NARODNA ČITAONICA — A NE ČEKAONICA

Uprava Prosvjetne ustanove »Narodni dom« Samobor umoljava posjetioce kino-predstava i ostalih priredbi u Narodnom domu, da na priredbe dolaze na vrijeme, a radi eventualnog čekanja da se ne zadržavaju u prostorijama Narodne čitaonice, koja se uslijed čekanja posjetilaca u toj prostoriji pretvorila u posljednje vrijeme u — čekaonicu.

Uprava

Broj 250-1955.

GODIŠNJA SKUPŠTINA TURISTIČKOG DRUŠTVA

Turističko društvo za uređenje i poljevanje Samobora održava 4. ožujka 1955 u 5 sati poslije podne svoju glavnu godišnju skupštinu u prostorijama Gradske komunalne ustanove, Perkovičeva ul. 49. Pozivaju se članovi društva, da prisustvuju skupštini

Odbor

doma, da je baš ov čaš nekakm hitro moral prejt i t. d.

I tako jednoga dana dođe u to selo i samoborski advokat H., pa jer je brzo obavio svoj posao, uputi se na »farof«, da prikaži vrijeme. No našega advokata plebanuš je već izdaleka opazio sa svoga prozora i brzo se uklonio misleći, da ga dobro oko advokatovo nije već prije također vidjelo kod prozora.

Doktor H. ušao je u dvor, no ususret mu dođe gazdarica sva usplahirena i reče, da je prečasnri otišao u Zagreb. No H. ne bi bio fiškal i još k tomu dobar fiškal, a da bi se samo tako dao uvjeriti, kad je sam na svoje oči vidio župnika na prozoru. Uđe on u sobu bez ikakvih ceremonija, a naš plebanuš »šmugne« hitro pod postelju. Doktor H. ušavši u sobu malo se ogledao i veselo će gazdarici:

— Je, draga moja, vidim, da gospodina ni pri hiži. Ali prosim lepo, budite lubezni pak recite prečasnemu, da drugi put gda bu kam išel iz farofa zeme ze sebum i svoje noge!!

Doktor H. je naime vidio župnikove noge ispod kreveta . . .

»GURMANI — JANJIČARI«

Obavješćujem prijatelje i ljubitelje mlade janjetine, da sam ovih dana preko svoga penzioniranog kolege bilježnika dobio posebnim kamionom mlade janjce čak iz Novoga u Primorju. Moje uže društvanoe skoro je već i jelo jednoga od njih. Upitati: blagajnik u penziji, planinar u aktivni — Stanko.

GRADIMO GIMNAZIJU . . .**DALJI DOPRINOSI ZA IZGRADNJU**

Skola učenika u privredi, Samobor obvezala se sa 6552 radna sata. Obaveza obuhvaća vrijeme od 1. III. do 15. V. i odnosi se na učenike u privredi.

Tvornica stakla »Kristal« obvezala se pomoći izgradnju gimnazije time, što će staviti na raspolaganje svoj kamion za prevoz materijala i to u slobodnom vremenu njihovih radnih zadataka, a pomoći će i na drugi način u okviru svojih mogućnosti.

Od preuzetih obaveza na selu, do danas je selo Farkaševac upisalo 9.500 Din u gotovom i 10 dana prevoza kolima. — To je vrlo lijep primjer svijesti naših seljaka, koji su uvidjeli veliku potrebu izgradnje tog objekta.

Nadamo se, da će i ostala sela slijediti ovaj primjer.

Kod Odbora za gradnju gimnazije do sada su preuzeli obrasce obveznica samo IV. i VII. blok SSRN, dok ostali blokovi, te mnogi kolektivi tvornica, poduzeća i ustanova do danas nisu podigli taj materijal. — Očekuje se, da će svi takvi ispuniti svoju dužnost.

23. II. održana je sjednica sekretarijata odbora za izgradnju gimnazije. Iako su svi članovi bili pozvani pismenim pozivima, od njih 12 odazvalo se samo 5 članova.

Sastanak je imao informativni karakter. Raspravljalo se o dosadašnjem radu odbora, te se dogovaralo o budućim zadacima. **M. G.**

Sport

Radničke sportske igre**KUGLANJE**

Početkom ovoga mjeseca započele su Radničke sportske igre turnirom sindikalnih podružnica u kuglanju. Još ovoga mjeseca igre će se nastaviti u

šahu i dalje kroz cijelu godinu u raznim sportskim disciplinama. Organizaciji ovih igara pristupili smo zato, da radnim ljudima omogućimo aktivno uključivanje u sportski život, kako bi svakom radnom čovjeku potreba za tjelesnim vježbanjem postala sastavni dio njegovog svakidašnjeg života. Značaj i uloga fizičkog odgoja u jačanju radnih i obrambenih sposobnosti, u učvršćivanju zdravlja i pružanju neophodno potrebne zabave i razonode radnom čovjeku nalažu nam, da se do najveće mjere založimo za uspješno sprovođenje ovih igara. Kroz ove ćemo igre upoznati nove stotine radnih ljudi sa sportom, tom najprikladnijom metodom fizičkog odgoja. Kroz sport se odgajaju karakteri, podstiče drugarstvo, upoznavaju ljudi i t. d.

Nije svrha ovih igara pobjeda i samo pobjeda. Nije ovdje toliko važno, tko će pobijediti, već što je tko uložio u igru, bez klublašćih strasti i cma-lovažavanja slabijih. Neki drugovi to ne razumiju, pa se kod njih ispoljuju one negativne strane, koje na našim sportskim terenima našalst često vidamo. Protiv negativnih pojava moramo se boriti i nastojati, da Radničke sportske igre budu zaista radničke i sportske.

Na kuglaškom turniru sudjeluje 11 momčadi iz 10 sindikalnih podružnica. — Po dosadašnjim rezultatima najviše izgleda za osvajanje prvoga mjesta ima momčad sindikalne podružnice Trgovaca I. Međutim, i podružnice Ugostitelja, Društva učitelja, NOK-a, »Elektrona« i Remonta imaju prilike da osvoje prvo mjesto. Kandidati za prvo mjesto moraju i te kako voditi računa, da od momčadi sindikalnih podružnica »Fotokemike«, »Slobode«, »Naprijed«, »Kristal« i »Trgovaca II.« ne dožive koje neugodno iznenađenje.

Najveći rezultat na utakmicama postigla je dosad momčad NOK-a, koja je na utakmici sa Društvom učitelja imala 346 čunjeva.

SKIJAŠKO NATJECANJE ZA PRVENSTVO SAMOBORA

Priređuje Skijaška sekcija PD »Japetić« u nedjelju 6. III. na pruzi u Amindolu za pionire, omladince i seniore u skijanju i sanjkanju na ručnim saonicama. Prije podne »daljinsko« trčanje, a poslije podne spust i sanjkanje. — Trening: subota poslije podne.

SLUŽBENE VIJESTI NARODNIH ODBORA

ODLUKA

o raspodjeli sredstava stambenog fonda bivše općine Samobor Vanjski

Na osnovu čl. 18., 47., a u vezi sa čl. 55. Zakona o narodnim odborima gradova i gradskih općina, a u vezi sa čl. 90. Uredbe o upravljanju stambenim zgradama (»Službeni list FNRJ« br. 29.-1954.), Narodni odbor gradske općine Samobor, donio je na svojoj III. sjednici održanoj na dan 24. II. 1955. Odluku o raspodjeli sredstava stambenog fonda b. općine Samobor Vanjski, koja glasi:

ODLUKA

o raspodjeli sredstava stambenog fonda b. općine Samobor Vanjski.

Član 1.

Sredstva b. općine Samobor Vanjski, koja potječu od povišene najamnine za stambene i poslovne prostorije, mogu organi upravljanja zgradom odnosno privatni vlasnici zgrada utrošiti na popravak zgrada, od kojih ta sredstva potiču u 100% -tnom iznosu.

Utrošak tih sredstava može se vršiti do 31. XII. 1955., kada neutrošeni dio sredstava prelazi u fond za stambenu izgradnju NO-a gradske općine Samobor.

Član 2.

Ovlašćuje se Savjet za komunalne poslove NO-a gradske općine da donese pobliža uputstva za provedbu ove Odluke.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u polumjesečniku »Samoborske novine«.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

NARODNI ODBOR GRADSKE OPĆINE SAMOBOR

U Samoboru, 24. II. 1955.

Broj: 1559.-1955.

Predsjednik: Šoić Antun, v. r.

ODLUKA

o osnivanju fonda za zaštitu djece gradske općine Samobor

Na temelju propisa čl. 47., a u vezi sa čl. 55. Zakona o narodnim odborima gradova i gradskih općina, čl. 10. Osnovnog zakona o budžetima, te čl. 6. Uredbe o naplati doprinosa za dječju zaštitu za vrijeme trajanja »Dječjeg tjedna« (»Sl. list FNRJ« br. 42.-1954.), Narodni odbor gradske općine Samobor, donio je na svojoj III. sjednici, održanoj na dan 24. II. 1955. Odluku o osnivanju fonda za zaštitu djece gradske općine Samobor, koja glasi:

ODLUKA

o osnivanju fonda za zaštitu djece gradske općine Samobor.

Član 1.

Osniva se fond za zaštitu djece gradske općine Samobor.

Član 2.

Prihodi fonda sastoje se od:

1. a) poklona privrednih organizacija u svrhu dječje zaštite;
- b) ostalih prihoda koj. budu pribavljeni u svrhu dječje zaštite;
2. iznosa, koji se za vrijeme »Dječjeg tjedna« naplate i to:
 - a) na vozne karte u željezničkom i autobusnom saobraćaju po 2 Din za svaku prodanu kartu;
 - b) na ulaznice za kinematografe i sve druge kulturne priredbe gdje se plaćaju ulaznice — po 2 Din za svaku prodanu kartu;
 - c) na ulaznice za sportske utakmice i sport-

JAVNA ZAHVALA

Povodom smrti moga supruga

MIRKA PREBEGA

upućujem ovime zahvalu svim rođacima, prijateljima i znancima, koji su prisustvovali posljednjem ispraćaju i okitili mu grob cvijećem i vijencima.

Zahvaljujem također na svim primljenim sažalnicama usmenim ili pismenim.

Jelka Prebeg, Samobor

OBAVIJEST

Ovim putem obavještavamo sve rođake, prijatelje: znance, da nam je naš neprežaljeni šogor i ujak

JURAJ PADARČIĆ

umirovljenik Hrv. narodnog kazališta

preminuo u 79. godini svoga života.

Pogreb je izvršen 16. veljače 1955. na Mirogoju u Zagrebu.

TUGUJUĆA RODBINA

JAVNA ZAHVALA

Povodom smrti nezaboravnog nam supruga i oca

FRANJE ŠNIDARČIĆA

ovime zahvaljujemo svim prijateljima, znancima, rodbini, Gradskoj limenoj glazbi, tvornici »Elektron«, stolarskim obrtnicima, Obrtnoj komori, Lovačkom društvu i svima, koji su nam izrazili sućut, odar okitili cvijećem a dragog nam pokojnika sprovedi na vječni počinak.

Tugujuća supruga i kćerka

KUPUJEM KOMplete ili pojedinačne brojeve listova »Samoborac« i »Samoborski list«, kao i druge knjige i brošure (novine) u vezi sa Samoborom, te beletristiku i druga izdanja. — Adresu ostaviti u redakciji »Samoborskih novina«, Narodni dom.

ske priredbe po 2 Din za svaku prodanu ulaznicu;

d) na poštanske dopisne karte, poštanske marke, poštanske pošiljke i preporučena pisma po 2 Din.

Član 3.

Naplata doprinosa iz čl. 2. ove Odluke vrši se uplaćivanjem na posebni račun kod Narodne banke, filijale u Samoboru, koji će se u tu svrhu otvoriti.

Član 4.

Fondom rukovodi Savjet za socijalnu politiku i narodno zdravlje NO-a gradske općine Samobor, koji sastavlja proračun prihoda i rashoda fonda, vrši kontrolu naplate sredstava, te vrši kontrolu nad upotrebom sredstava fonda.

Proračun prihoda i rashoda odobrava se kao aneks budžeta Narodnog odbora gradske općine Samobor.

Član 5.

Evidenciju o ostvarenim prihodima i izvršenim rashodima fonda, vodi referada budžeta NO-a gradske općine Samobor.

Član 6.

Naredbodavac za izvršenje proračuna prihoda i rashoda fonda je tajnik Narodnog odbora, koji može svoje naredbodavno pravo, za slučaj svoje spriječenosti, pismenim rješenjem prenijeti na drugu osobu.

Član 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u polumjesečniku »Samoborske novine«.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

NARODNI ODBOR GRADSKE OPĆINE SAMOBOR

U Samoboru, 24. II. 1955.

Broj: 1400.-1955.

Predsjednik: Šoić Antun, v. r.

ODLUKA

o raspodjeli stanova, o uvjetima zaključivanja ugovora, o korištenju stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora i o upotrebi nusprostorija.

Na temelju čl. 18. i 47., a u vezi sa čl. 55. Zakona o narodnim odborima gradova i gradskih općina, a na osnovu čl. 10., 23., 30., 84., 86., 88. i 93. Uredbe o upravljanju stambenim zgradama (»Službeni list FNRJ« br. 29.1954.), Narodni odbor gradske općine Samobor, donio je na svojoj III. sjednici održanoj na dan 24. II. 1955. Odluku o raspodjeli stanova, o uvjetima zaključivanja ugovora, o korištenju stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora i o upotrebi nusprostorija koja glasi:

ODLUKA

o raspodjeli stanova, o uvjetima zaključivanja ugovora, o korištenju stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora i o upotrebi nusprostorija.

I. RASPODJELA STANOVA I UVJETI ZAKLJUČIVANJA UGOVORA O KORIŠTENJU STANOVA

Član 1.

Pravo na stan stiče se samo na temelju pravilno zaključenog ugovora o korištenju određenog stana.

Ugovor o korištenju stana ili stambenih prostorija u zgradi, koja je uključena u stambenu zajednicu, zaključuje se sa korisnikom Stambena uprava, a ugovor o korištenju stana i stambenih prostorija u zgradi koja nije uključena u stambenu zajednicu, sklapa nadležni organ upravljanja odnosno vlasnik zgrade i to na temelju pravomoćnog rješenja Stambene uprave. U koliko organ upravljanja odnosno vlasnik zgrade po pravomoćnosti donesenog rješenja Stambene uprave ne zaključi ugovor o korištenju stana, rješenje Stambene uprave zamjenjuje ugovor.

Protiv rješenja Stambene uprave kojim se određuje korisnik stana, može se izjaviti žalba u roku od 15 dana po uručanju rješenja Savjetu za komunalne poslove NO-a gradske općine Samobor.

Član 2.

Stambena uprava dužna je prigodom zaključivanja ugovora o korištenju stana, odnosno prigodom donošenja rješenja o dodjeli stana u zgradi koja nije uključena u Stambenu zajednicu, dati prvenstvo:

1. osobama koje moraju napustiti dosadašnji stan u Samoboru radi toga, jer se zgrada u kojoj se stan nalazi mora porušiti ili zgrada odnosno stan temeljito popraviti, a što ocjenjuje nadležni građevinski organ svojim rješenjem;

2. osobama koje stanuju u prostorijama, koje su rješenjem nadležnog organa proglašene za neupotrebive uslijed ruševnosti i opasnosti za zdravlje, pod uslovom da ne postoji mogućnost da se te prostorije uredi i osposobe za stanovanje;

3. osobama koje se moraju iseliti, jer im je bez njihove krivnje prestala funkcija u vezi koje koriste navedeni stan, i

4. osobama koje se po naročitoj potrebi kao stručni radnici i službenici premještaju ili su pozvane u Samobor, a do potrebnog stambenog prostora ne mogu doći putem zamjene stana.

Među gore navedenim osobama, obitelji sa više djece imaju prednost pred obitelji s manjim brojem djece, odnosno bez djece ili samci.

Član 3.

Molbu za dodjelu stana interesenti podnose Stambenoj upravi.

Stambena uprava je dužna da se kod raspodjele stanova drži reda prvenstva iz prethodnog člana i ne smije zaključiti ugovor o korištenju stana ili donijeti rješenje o dodjeli stana drugim interesentima, dok se ne podmire potrebe interesenata sa pravom prvenstva u jednoj kategoriji.

Nakon što bude iscrpljen red prvenstva u svim kategorijama, ostalim se interesentima raspoloživi stanovi dodjeljuju redom kojim su podnijeli molbe, a pod uvjetom da su ti interesenti zaposleni u Samoboru.

Član 4.

Samo u iznimnim i naročito opravdanim slučajevima, Stambena uprava može zaključiti ugovor o korištenju stana, odnosno donijeti rješenje o dodjeli stana mimo reda prvenstva iz čl. 2. ove Odluke uz prethodno odobrenje Savjeta za komunalne poslove.

Član 5.

U stambenim zgradama i stanovima koje su privredne organizacije i ustanove izgradile ili osposobile za svoje radnike i službenike, Stambena uprava može zaključiti ugovor o korištenju stana samo s osobama koje odrede te privredne organizacije i ustanove.

Stambena uprava postupat će na isti način i u pogledu stambenih zgrada i stanova koji nakon stupanja na snagu ove Odluke budu novosagrađeni ili osposobljeni za stanovanje od strane privatnika, a do tada su bili neuporabivi za stanovanje.

Stanovi koji su na dan stupanja na snagu Odluke nastanjeni sa pripadnicima JNA i Narodne milicije, mogu se u slučaju ispražnjenja predati na korištenje jedino s osobama predloženim od Savjeta za komunalne poslove NO-a, kod čega je Savjet dužan da vodi računa da isti stan dobiju prvenstveno na korištenje vojne osobe odnosno pripadnici Narodne milicije.

Član 6.

Prije dodjele stana, kao i prije davanja odobrenja za zamjenu stana, Stambena uprava je dužna zatražiti mišljenje nadležnog kućnog savjeta odnosno privatnog vlasnika zgrade, te je dužna voditi računa o mišljenju istih.

Član 7.

Stambena uprava prigodom zaključivanja novih ugovora o korištenju stana odnosno prilikom rješavanja o dodjeli stana u zgradi koja nije uključena u stambenu zajednicu, dužna je voditi računa da bude stan pravilno korišten.

U cilju pravilnog korištenja stambenog prostora, određuje se slijedeći najveći broj stambenih prostorija, koje nakon stupanja na snagu ove Odluke može jedan korisnik dobiti na korištenje, vodeći računa, da po mogućnosti svaki stan koristi jedan korisnik:

— samac, jednosobni stan ili jednu sobu s najnužnijim nusprostorijama po mogućnosti bez kuhinje;

— obitelji pripada stan prema broju članova obitelji i to na taj način, da na svaka dva člana starija od 10 godina odnosno na svaka tri člana do 10 godina starosti pripada jedna soba.

U koliko su članovi obitelji raznog spola i stariji od 10 godina, a ne radi se o bračnim drugovima, tada takve osobe imaju pravo na posebnu sobu, u koliko se ne bi mogle smjestiti u sobu sa osobama istog spola.

Od gornje Odredbe može se odstupiti, ako zdravstveni razlozi zahtijevaju da koji član obitelji mora koristiti zasebnu sobu.

Gornja ograničenja ne će se primjenjivati na naučne, kulturne, umjetničke, političke i sindikalne priznate radnike time, da potonje činjenice potvrđuje nadležni stambeni organ NO-a gradske općine po slobodnoj ocjeni.

Član 8.

Korisnici stanova mogu sporazumno mijenjati svoje stanove uz suglasnost stambene uprave, ako zato postoje valjani razlozi, a zamjeni se ne protive opravdani interesi drugih stranaka.

Stambena uprava može uskratiti odobrenje za zamjenu stana samo u slučaju ako se utvrdi spekulativna namjera stranaka.

Odobrena zamjena stana ima se provesti najkasnije u roku od 2 mjeseca nakon danog odobrenja, u protivnom gubi vrijednost.

S novim korisnikom sklapa se novi ugovor o korištenju stana.

Kada jedan stan koristi više korisnika (sustanari), zamjena dijela stana može se vršiti i bez pristanka ostalih korisnika.

Član 9.

Vlasnik zgrade koja je uključena u stambenu zajednicu, ne zaključuje ugovor o korištenju stana u svojoj zgradi, ali je dužan zaključiti ugovor o korištenju poslovnih prostorija, koje on koristi u toj zgradi. Prvenstvo kod zaključivanja ugovora za korištenje lokala, stambena zajednica treba dati kućevlasniku, u koliko mu isti treba u njegovoj zanatskoj radnji ili slično.

Odredbe iz prethodnih stavova vrijede i za one osobe kojima pripada pravo besplatnog korištenja stana.

Član 10.

Korisnik stana može višak od jedne ili više soba iznajmiti podstanarima, bez obzira na red prvenstva iz čl. 2. ove Odluke, i to jedino na temelju zaključenog ugovora o podnajmu. Ugovor se zaključuje pismeno, te ga korisnik stana mora registrirati kod stambene uprave u roku od 5 dana od useljenja podstanara.

U ugovoru mora biti naznačena površina iznajmljenog stambenog prostora, kao i najamnina, koja se plaća za najam sobe i uporabu nusprostorija, a posebno najamnina, koja je ugovorena za najam namještaja i za eventualno vršenje usluga.

Član 11.

Korisnik stana dužan je dozvoliti podstanaru upotrebu nužnika, vode i električne energije, kao i nesmetani pristup do iznajmljenih prostorija, dok upotrebu kuhinje, kupaonice i drugih prostorija nije dužan dozvoliti.

Podstanar je dužan da se brine za održavanje čistoće, kako u iznajmljenim prostorijama, tako i u prostorijama koje koristi zajedno s korisnikom stana, u koliko korisnik stana brigu za održavanje čistoće nije preuzeo na sebe.

Za potrošak vode i električne energije, podstanar je dužan plaćati posebnu naknadu prema količini i trajanju upotrebe, a u pravilu u razmjeru sa brojem osoba u dotičnoj kući koji učestvuju u plaćanju vode, a za električnu struju dio troška prema jačini upotrebljivih tijela.

Član 12.

Ugovor o izdavanju soba u podnajam, zaključuje se na neodređeno vrijeme sa pravom otkaza ugovora od strane obaju interesenata u svako doba.

Ako je korisnik stana podstanaru izdao prazne ili namještene prostorije svoga stana, može istome otkazati ugovor o korištenju odnosnih prostorija u roku od 15 dana samo u slijedećim slučajevima:

1. ako podstanar koristi prostorije na način kojim im se nanosi šteta ili u druge svrhe nego što su ugovorom određene.

2. ako podstanar u roku od 2 mjeseca po dospelosti ne plati stanarinu;

3. ako podstanar u roku od 2 mjeseca nakon opomene ne plati određeni odnosno ugovoreni dio pristojbi i troškova za funkcioniranje zajedničkih uređaja.

4. ako podstanar usprkos opomeni koristi prostorije na način kojim često uznemiriva korisnika stana i ostale članove njegovog kućanstva ili druge korisnike stana, kao i u slučaju ako svojim ponašanjem on ili članovi njegovog kućanstva unose nemir i izazivaju svađu u stanu.

5. ako nastupi slučaj, uslijed kojeg korisnik stana stekne pravo da odnosne prostorije sam koristi;

6. ako korisnik stana seli iz stana.

U ostalim slučajevima, izuzev slučaja kad mu je podstanar određen, korisnik stana može podstanaru otkazati ugovor na rok koji ne može biti kraći od 3 mjeseca.

Otkaz se daje pismeno.

Član 13.

Sporove o visini stanarine između korisnika stana i podstanara rješava stambena uprava u prvom stepenu.

Ograničenje iz ovog člana ne odnosi se na stambene prostorije izdane podstanarima na koje korisnik stana ima pravo prema propisima ove Odluke.

Nitko ne može cijeli stan izdati na korištenje podstanarima, i to u pravilu, a niti dijelom podstanarima, a u ostalom dijelu korisnicima poslovnih prostorija.

II. PRAVILNO KORIŠTENJE STANOVA

Član 14.

Stambeni prostor u pravilu, može služiti samo za stanovanje.

Zabranjeno je pretvaranje stambenih u poslovne prostorije izuzev slučaja, kada u zgradi koja je namijenjena za smještaj nadležstva ili ustanove, postoje stanovi koji su potrebni za poslovne prostorije tog nadležstva ili ustanove.

Po naročitom odobrenju stambene uprave, pojedini dijelovi stana mogu se koristiti od strane korisnika stana za obavljanje djelatnosti slobodnih zvanja (liječnici, advokati i sl.), za poslove kućne radinosti i sitnog zanatstva, ukoliko se takvom djelatnošću ne ometa mirno stanovanje drugih stanara.

(Nastavak na strani 8.)

ODLUKA

o raspodjeli stanova, o uvjetima zaključivanja ugovora, o korištenju stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora i o upotrebi nusprostorija

(Nastavak sa 7. strane)

Prije izdavanja odobrenja Stambena uprava je dužna zatražiti mišljenje kućnog savjeta odnosno stanara u kojoj ne postoji kućni savjet.

Kažnjivo je korištenje stambenih prostorija u poslovne svrhe bez odobrenja Stambene uprave i predstavlja razlog za otkaz ugovora o korištenju stana (čl. 60. toč. 1. Uredbe).

Dio stana koji se koristi za obavljanje privredne djelatnosti smatra se poslovnim prostorijom.

Stambeni prostor koji se koristi u poslovne svrhe, izuzev napred navedenih slučajeva, ima se privesti prvobitnoj namjeni, t. j. za stanovanje, u roku koji će za pojedinu stambenu zgradu odnosno pojedine prostorije svojim rješenjem odrediti Savjet za komunalne poslove.

Član 15.

Korisniku stana, koji je u času stupanja na snagu ove Odluke već stekao pravo na korištenje stana, ne može se taj stan (dio stana) oduzeti iz razloga, što po odredbama člana 8. ove Odluke ne bi imao pravo na korištenje tako velikog stana. Takav korisnik stana, odnosno vlasnik zgrade koji stanuje u svojoj zgradi, dužan je međutim višak stambenog prostora na koji prema odredbama čl. 8. ove Odluke nema pravo, popuniti s podstanarima u roku od 30 dana tako, da stambene prostorije budu pravilno iskorišćene, ali nije dužan s podstanarima popunjavati djevojačke sobe, hal i sobe koje nemaju izravno svjetlo.

U koliko vlasnik stana ne izda višak stambenog prostora u podnajam, izdati će u podnajam samcima Stambena uprava, držeći se reda prvenstva iz čl. 2. ove Odluke.

Član 16.

Korisnik stana dužan je useliti u ugovoreni stan najkasnije u roku od 15 dana po zaključenju ugovora. U protivnom smatra se, da je od ugovora odustao i odnosni će se stan dodijeliti drugom reflektantu.

Stambena uprava ovlaštena je, da na traženje stranke produži ovaj rok ako je zahtjev opravdan, ali ne preko 2 mjeseca od dana zaključenog ugovora.

Član 17.

Stambena uprava predat će korisniku stan u uporabivom stanju, a korisnik stana i kućni savjet dužni su ga u takvom stanju održavati.

Prigodom predaje, odnosno stupanja u posjed ugovornog stana, kućni savjet odnosno privatni vlasnik i korisnik zapisnički utvrđuju stanje stana.

Član 18.

Korisnik stana dužan je isti koristiti pažljivo i čuvati od oštećenja.

Korisnik stana odgovara za svako oštećenje u stanu koje nije nastalo redovitim upotrebom.

U slučaju oštećenja, korisnik stana je dužan štetu sam popraviti, a u slučaju ako je kvar popravljen od strane kućnog savjeta na teret fonda za održavanje zgrade, dužan je nadoknaditi troškove popravka.

Član 19.

Korisnik stana dužan je na vlastiti trošak izvršiti slijedeće radove u stanu:

1. sitnije popravke na vodovodnim instalacijama, kao što su: popravci na slavina, školjkama, izljevima u kuhinji, zahodu i kupaonici;
2. manje popravke na električnim uređajima, kao što su: popravci električnih šaltera i osigurača, izmjene rasvjetnih tjelesa, popravak žica i sl.;
3. popravke ključanica i brava kao i nabavu ključeva;
4. bijeljenje stambenih prostorija;
5. manje popravke na roletama;
6. manje popravke na štednjacima i pećima;
7. struganje parketnih i bojadisanih brodskih podova;
8. ostale sitnije popravke u stanu.

Član 20.

Gravevinske i druge preinake u stanu, korisnik može izvršiti samo na temelju zaključka kućnog savjeta i uz prethodno odobrenje Stambene uprave, a u skladu sa važećim građevinskim propisima.

U zgradi privatnog vlasnika, koja je uključena u stambenu zajednicu, preinake u stanu ne mogu se izvršiti bez suglasnosti vlasnika zgrade.

U koliko privatni vlasnik uskrati davanje suglasnosti za preinake za koje kućni savjet smatra da su potrebne i korisne, o sporu rješava Savjet za komunalne poslove.

Član 21.

Iseljenje iz stana dužan je prijaviti Stambenoj upravi nadstojnik zgrade, kućni savjet, vlasnik zgrade, koja nije uključena u stambenu zajednicu, odnosno organ upravljanja 15 dana prije iseljenja, a ako za iseljenje nisu saznali, tada najkasnije u roku od 24 sata po iseljenju dosadašnjeg korisnika.

Član 22.

U ispražnjeni odnosno novosagrađeni stambeni prostor može se useliti samo osoba, kojoj je taj stambeni prostor dodijeljen pravomoćnim rješenjem Stambene uprave, odnosno koja je sklopila ugovor o korištenju stana, kao i osoba koja imade odobrenje nadležnog organa.

Osobama, koje se usele protivno propisu iz prethodnog stava, Stambena uprava će izdati nalog za iseljenje, a ako one to u danom roku ne izvrše, bit će prisilno iseljene u daljnjem roku od 24 sata.

Nalog za prisilno iseljenje izdaje Stambena uprava, koja će prema potrebi zatražiti i asistenciju službenika Narodne milicije.

Troškove prisilnog iseljenja dužna je platiti osoba, koja se prisilno iseljava.

III. KORIŠTENJE NUSPROSTORIJA

Član 23.

U koliko jedan stan koriste dva ili više korisnika (sustanari), istima u pravilu pripada jednako pravo korištenja zajedničkih nusprostorija u stanu, a naročito korištenje vode, elektrike i zahoda.

Svi korisnici jednog stana dužni su zajednički snositi troškove oko upotrebe zajedničkih nusprostorija i instalacija i to prema opsegu individualne upotrebe.

Opseg korištenja i razmjernost snosjenja odnosnih troškova može se utvrditi prigodom zaključivanja ugovora o korištenju dijelova jednog stana ili naknadnim sporazumom sustanara.

Član 24.

Svi korisnici jednog stana dužni su da zajednički održavaju čistoću nusprostorija koje zajednički koriste, kao i da održavaju instalacije u ispravnom stanju, razmjerno opsegu upotrebe.

Član 25.

Sporove između dvaju ili više korisnika jednog stana glede načina korištenja zajedničkih nusprostorija, instalacija i održavanja čistoće, kao i razmjernog snasjanja troškova, rješava mirovno vijeće putem nagodbe.

IV. KAZNE ODREDBE

Član 26.

Novčanom kaznom do 3.000 Din kaznit će se:

1. osoba čijom krivnjom nije u određenom roku izdan na korištenje ispražnjeni stambeni prostor;
2. osoba koja bez odobrenja Narodnog odbora odnosno Savjeta za komunalne poslove pretvori stambeni prostor u poslovni;
3. osoba koja sprečava useljenje korisnika u stan;
4. osoba koja useli u ispražnjeni ili novosagrađeni stambeni prostor bez rješenja Stambene uprave, odnosno ugovora o korištenju stana zaključenog na temelju takvog rješenja ili bez pismenog odobrenja nadležnog organa;
5. osoba koja ne popuni pravilno stambeni prostor u roku od 30 dana kako je to bila dužna učiniti;
6. sustanar koji bez suglasnosti drugog sustanara u svoj dio stana uzme druge osobe;
7. privatni vlasnik zgrade, koja nije uključena u stambenu zajednicu, ako odbije da zaključi ugovor o korištenju stana u smislu rješenja Stambene uprave, odnosno ne zaključi ugovor sa korisnikom stana u roku predviđenom u čl. 28. ove Odluke;
8. osoba koja u propisanom roku kod Stambene uprave ne registrira ugovor o podnajmu;
9. osoba koja se ne drži ugovora kojim je određen način i opseg korištenja zajedničkih prostorija u istom stanu ili koja prisvaja sebi pravo korištenja prostora drugog sustanara, koji ima isključivo pravo tih prostorija i
10. osoba koja sprečava drugoj osobi koja stanuje u istom stanu uporabu zahoda i vode.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 27.

Stambene zgrade odnosno stambene prostorije, koje se upotrebljavaju u druge svrhe, a ne za stanovanje imaju se privesti njihovoj namjeni najkasnije u roku od 2 godine, računajući od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Organi upravljanja Stambene uprave i vlasnici

privatnih zgrada dužni su na vrijeme postupati u smislu odredaba gornjeg stava.

Član 28.

Stambena uprava i vlasnici zgrada koje nisu uključene u stambenu zajednicu, dužni su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke zaključiti sa zatečenim korisnicima nove ugovore u smislu odredbe čl. 84. Uredbe o upravljanju stambenim zgradama.

Ugovori koje je do stupanja na snagu ove Odluke zaključila Stambena uprava, ostaju na snazi kao da su zaključeni u smislu prethodnog stava.

Ugovore o korištenju stana u zgradama čije je uključivanje u stambenu zajednicu obustavljeno do rješenja žalbe odnosno tužbe, zaključuju vlasnici zgrada.

Novi ugovori imaju se registrirati kod Stambene uprave u roku od 2 mjeseca, računajući od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Član 29.

Novi ugovori zaključit će se sa osobom koja dokaže pravni naslov za korištenje stana, (dijela stana) dosadašnjim najamnim ugovorom, rješenjem nadležnog stambenog organa ili drugom ispravom, koja daje pravni naslov (sudska presuda i t. d.).

Novi ugovori sa stanarima o načinu upotrebe zajedničkih prostorija zaključit će kućni savjet, vlasnik zgrade odnosno organ upravljanja prvenstveno prema sporazumu sustanara, a ako do sporazuma ne dođe, spor će riješiti Stambena uprava kao prvostepeni organ.

Ako osobe, koje stanuju u istom stanu, jedna drugo prigodom zaključivanja novog ugovora poriču svako pravo na korištenje stambenih prostorija ili im poriču pravo da se prostorije koriste kao sustanari, tada će se novi ugovor u smislu čl. 84. Uredbe zaključiti tek nakon okončanja tog spora pred sudom, u smislu sudske presude.

Član 30.

Nadzor nad upravljanjem i održavanjem stambenih zgrada vrši narodni odbor gradske općine Samobor preko Savjeta za komunalne poslove.

Član 31.

Ovlašćuje se Savjet za komunalne poslove NO-a gradske općine Samobor, da za izvršenje ove Odluke donese potrebna uputstva.

Član 32.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u polumjesečniku »Samoborske novine«, kada prestaje vrijediti Odluka o zaključivanju ugovora o korištenju stanova i upotrebi stambenih prostorija od 15. II. 1954. br. 533-1954. (»Samoborske novine« br. 6. od 15. II. 1954.).

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

NARODNI ODBOR GRADSKO OPĆINE SAMOBOR

U Samoboru, 24. II. 1955.

Broj: 1558-1955.

Predsjednik: Šoić Antun, v. r.

Tajništvo Narodnog odbora gradske općine Samobor, po izvršenom sravnjenju sa izvornim tekstom, ustanovilo je, da se u tekstu Odluke o organima upravljanja stambenim zgradama (»Samoborske novine« br. 3. od 1. II. 1955.) potkrala niže navedena griješka, te daje slijedeći

ISPRAVAK

Odluke o organima upravljanja stambenim zgradama.

U čl. 9. stav 3. red 2., čl. 10. st. 1., red 2. i čl. 12. st. 1. red 4. umjesto »podstanari« treba stajati »sustanari«.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

U Samoboru, 15. II. 1955.

Broj: 1119-1955.

Predsjednik: Šoić Antun, v. r.

STAMBENA UPRAVA SAMOBOR

Broj: 114-1955.

Samobor, 28. II. 1955.

Na temelju čl. 10. i 28. Odluke o korištenju stanova, o raspodjeli stanova, o pravilnom korištenju stambenog prostora, o uvjetima zaključivanja ugovora i o upotrebi nusprostorija, ova uprava obavještava sve:

STANARE, KUĆEVLASNIKE, PODSTANARE I KORISNIKE LOKALA,

da u roku od 30 dana sklope ugovore o najmu, držeći se gore navedene Odluke.

Ugovore potvrđuje Stambena uprava u Samoboru za vrijeme uredovnih sati (ponedjeljak, srijeda i subota od 8—12 sati), Langova ulica 31.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Šef uprave: Grakalić Marijan, v. r.